

Áp lực giá năng lượng toàn cầu, Việt Nam tăng mạnh nhập khẩu xăng dầu

06:36 17/04/2026

Trong bối cảnh tình hình địa chính trị thế giới tiếp tục diễn biến phức tạp, đặc biệt là căng thẳng leo thang tại khu vực Trung Đông, thị trường năng lượng toàn cầu đã chứng kiến những biến động mạnh về giá. Diễn biến này nhanh chóng tác động đến hoạt động nhập khẩu xăng dầu của Việt Nam, khiến kim ngạch tăng mạnh trong những tháng đầu năm, dù sản lượng không biến động tương ứng.

Theo số liệu từ cơ quan hải quan, trong tháng 3/2026, Việt Nam nhập khẩu gần 1,2 triệu tấn xăng dầu, với tổng giá trị đạt khoảng 1,46 tỷ USD. So với tháng trước, lượng nhập khẩu chỉ tăng ở mức hai con số, nhưng giá trị kim ngạch lại tăng gần gấp đôi. Điều này phản ánh rõ ràng tác động từ việc giá xăng dầu thế giới leo thang trong thời gian ngắn.

Lũy kế quý I/2026, tổng lượng xăng dầu nhập khẩu của Việt Nam đạt khoảng 3,4 triệu tấn, tương ứng kim ngạch hơn 2,9 tỷ USD. Mức tăng về giá trị vượt xa tốc độ tăng về sản lượng cho thấy yếu tố giá đang đóng vai trò chi phối, trong bối cảnh nguồn cung toàn cầu chịu nhiều sức ép từ các yếu tố địa chính trị và chi phí vận chuyển gia tăng.



Theo các doanh nghiệp đầu mối, giá trị nhập khẩu tăng mạnh chủ yếu do giá xăng dầu thế giới đi lên khi xung đột Trung Đông leo thang từ cuối tháng 2.

Trước tình hình này, các doanh nghiệp đầu mối trong nước đã chủ động đẩy mạnh nhập khẩu nhằm bảo đảm nguồn cung, tránh rủi ro gián đoạn chuỗi cung ứng. Việc đa dạng hóa nguồn nhập khẩu cũng được coi là giải pháp quan trọng để giảm thiểu tác động từ những biến động bất thường của thị trường thế giới.

Ở chiều trong nước, một điểm đáng chú ý là Việt Nam vẫn duy trì được mặt bằng giá bán lẻ xăng dầu tương đối ổn định, thấp hơn so với nhiều quốc gia. Giá xăng RON 95-III hiện dao động quanh mức 23.000–24.000 đồng/lít, góp phần giảm áp lực chi phí đầu vào cho doanh nghiệp và hỗ trợ kiểm soát lạm phát.

Để đạt được điều này, chính sách điều hành đã có những điều chỉnh mạnh mẽ. Các loại thuế liên quan đến xăng dầu như thuế bảo vệ môi trường, thuế giá trị gia tăng và thuế tiêu thụ đặc biệt đã được giảm về mức 0% trong một khoảng thời gian nhất định. Đây là biện pháp nhằm “hạ nhiệt” giá bán lẻ trong nước, đồng thời tạo dư địa hỗ trợ nền kinh tế trong bối cảnh chi phí năng lượng tăng cao.

Tuy nhiên, việc giảm thuế cũng đồng nghĩa với áp lực giảm thu ngân sách trong ngắn hạn. Dù vậy, giới chuyên gia cho rằng đây là sự đánh đổi cần thiết để ổn định kinh tế vĩ mô, đặc biệt khi giá năng lượng có khả năng lan tỏa sang nhiều lĩnh vực khác như vận tải, sản xuất và tiêu dùng.

Song song với các giải pháp tài chính, công tác bảo đảm nguồn cung cũng được tăng cường. Hai nhà máy lọc hóa dầu trong nước vẫn duy trì hoạt động ổn định, góp phần đáp ứng phần lớn nhu cầu tiêu dùng. Ngoài ra, mức dự trữ xăng dầu quốc gia đã được nâng lên đáng kể, giúp tăng khả năng ứng phó với các cú sốc từ bên ngoài.

Hệ thống phân phối xăng dầu cũng được kiểm soát chặt chẽ, hạn chế tình trạng đầu cơ, găm hàng, qua đó giữ ổn định thị trường. Với hơn 17.000 cửa hàng bán lẻ trên cả nước, mạng lưới phân phối hiện đóng vai trò quan trọng trong việc bảo đảm nguồn cung đến tay người tiêu dùng.

Dù vậy, về dài hạn, bài toán an ninh năng lượng vẫn đặt ra nhiều thách thức. Sự phụ thuộc vào nguồn năng lượng nhập khẩu khiến nền kinh tế dễ bị tổn thương trước các biến động toàn cầu. Do đó, việc xây dựng chiến lược dự trữ năng lượng dài hạn đang trở thành yêu cầu cấp thiết.

Theo định hướng, Việt Nam đặt mục tiêu nâng quy mô dự trữ xăng dầu lên tương đương khoảng 90 ngày nhập khẩu vào năm 2030. Đồng thời, tỷ trọng phụ thuộc vào năng lượng nhập khẩu cũng sẽ được giảm dần, hướng tới tăng cường tính tự chủ của nền kinh tế.

Trong bối cảnh thị trường năng lượng thế giới còn nhiều bất định, việc kết hợp linh hoạt giữa điều hành giá, chính sách thuế và chiến lược dự trữ sẽ là yếu tố then chốt giúp Việt Nam duy trì ổn định thị trường trong nước. Đây không chỉ là bài toán kinh tế trước mắt mà còn là vấn đề mang tính chiến lược, gắn với an ninh năng lượng quốc gia trong dài hạn.

Nam Sơn